

(3 Hours)

(Total Marks : 100)

Please check whether you have got the right question paper.

- NB:**
- All questions are compulsory.
  - Figures to the right indicate full marks.

Q1 A. Select the most appropriate answer from the option given below: (any 10) (10)

- _____ is a process of deciding the path of work and the sequence of operation.
  - Routing
  - scheduling
  - follow-up
  - dispatching
- _____ measure helps to improve the productivity.
  - Value engineering
  - Training
  - Quality Circles
  - All of these
- _____ is a process of maintaining and monitoring the size of inventory at appropriate level.
  - Quality control
  - inventory control
  - financial control
  - production control
- _____ is the father of Quality Circle.
  - Henri Fayol
  - Philip Kotler
  - Dr. Ishikawa Kaoru
  - Masaaki Imai
- ISO stands for _____ Organization for Standardization.
  - Indian
  - Internal
  - International
  - Innovative
- The concept of Total Quality Management was introduced in _____.
  - America
  - Japan
  - China
  - Germany
- _____ market facilitates trading in securities on the stock exchanges.
  - Primary market
  - secondary market
  - tertiary market
  - money market
- _____ rating agencies provide ratings to the issues of debt securities.
  - National
  - International
  - Debit
  - Credit
- _____ is a link between the investors of securities and Depository.
  - Depository Participants
  - SEBI
  - Stock exchange
  - RBI
- Section _____ offers tax rebate to investors in mutual funds.
  - 88
  - 80C
  - 100
  - 90
- _____ investors are often retired entrepreneurs or executives who want to make use of their experience and mentor the next generation.
  - Traditional investors
  - Foreign investors
  - Angel investors
  - Peer investors

- xii) The concept of Micro-finance was first introduced by Mr. _____.
- a) Muhammad Yunus   b) Ratan Tata   c) Bhavish Aggarwal   d) Mukesh Ambani

(B) State whether the following statements are True or False: (Any ten) (10)

- i) Dispatching refers to deciding the start time and completion time of each and every activity.
- ii) Productivity is the ratio of output to input.
- iii) Inventory includes stock of raw materials only.
- iv) TQM believes in producing defect free goods.
- v) Quality Circle is formed voluntarily by employees of a particular work area.
- vi) SERQUAL Model is known as Gap Model.
- vii) Stock brokers need not register with SEBI.
- viii) If the issue is fully subscribed there is no liability for the underwriter.
- ix) In India Bull speculators are known as Tejiwala.
- x) There is no difference between speculators and arbitrators.
- xi) Index scheme attempts to replicate the performance of a particular index such as the BSE Sensex.
- xii) SHG encourages its members to save a part of their income on regular basis.

Q.2. Answer any TWO of the following: (15)

- a) What do you mean by Production Management? Discuss its objectives.
- b) What are the differences between continuous production system and intermittent production system?
- c) Discuss the techniques of Inventory Control.

Q.3. Answer any TWO of the following: (15)

- a) What do you mean by Quality? Discuss its dimensions.
- b) Explain the concept Kaizen and its process.
- c) Discuss the importance of Service Quality Management.

Q.4. Answer any TWO of the following: (15)

- a) Explain in brief the structure of Money market.
- b) Explain the role and services of NSDL
- c) Explain the functions of SEBI

Q.5. Answer any TWO of the following: (15)

- a) Explain the factors responsible for the growth of mutual funds.
- b) Explain the types of derivative market.
- c) Explain the importance of Micro finance.

Q.6. Write short note on: (any 4)

(20)

- i) Scientific inventory control system
- ii) Cost of Quality
- iii) Six Sigma
- iv) ICRA credit rating agency.
- v) Future Contract
- vi) SIP

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना. १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
: २. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

१. अ) खालील पर्यायांपैकी योग्य उत्तर निवडा(कोणतेही दहा):- (१०)

१. ----- ही कामाचा मार्ग ठरविण्याची व कृतीचा क्रम ठरविण्याची प्रक्रिया आहे.
(अ) मार्गनिर्धारण (ब) कार्यवेळापत्रक
(क) पाठ-पुरावा (ड) कार्यप्रारंभ आदेश निर्ममन
२. ----- उपाय, उत्पादकता वाढविण्यास मदत करतो.
(अ) मूल्य अभियांत्रिकी (ब) प्रशिक्षण
(क) गुणवत्ता वर्तुळ (ड) वरीलपैकी सर्व
३. मालसाठ्याचे आकारमान, योग्य पातळीमध्ये ठेवण्याच्या व त्यावर लक्ष ठेवण्याच्या प्रक्रियेस----- म्हणतात.
(अ) गुणवत्ता नियंत्रण (ब) सामग्री नियंत्रण
(क) वित्तिय नियंत्रण (ड) उत्पादन नियंत्रण
४. ----- यांस गुणवत्ता वर्तुळाचे जनक म्हणतात.
(अ) हेन्री फेयॉल (ब) फिलीप कोट्लर
(क) डॉ.ईशिकावा कावर (ड) मसाकी ईमाई
५. ISO चे पूर्ण स्वरूप ----- दर्जा संघटना असे आहे.
(अ) भारतीय (ब) अंतर्गत (क) आंतरराष्ट्रीय (ड) नाविन्यपूर्ण
६. समग्र गुणवत्ता व्यवस्थापन ही संकल्पना ----- येथे सुरु झाली.
(अ) अमेरिका (ब) जपान (क) चीन (ड) जर्मनी

७. ---- बाजारामुळे, भाग बाजारामधील प्रतिभूतीचा व्यापार शक्य होतो.
 (अ) प्राथमिक बाजार (ब) दुय्यम बाजार
 (क) प्रादेशिक बाजार (ड) नाणे बाजार

८. ----- मूल्यमापन संस्था, कर्ज प्रतिभूतीच्या निर्गमनाचे मूल्यमापन करतात.
 (अ) राष्ट्रीय (ब) आंतरराष्ट्रीय (क) डेबिट (ड) क्रेडिट

९. ----- हा प्रतिभूतीचे गुंतवणुकदार व डिपॉझिटरी यांच्यातील दुवा आहे.
 (अ) डिपॉझिटरी सहभागी (ब) सेबी
 (क) भाग बाजार (ड) RBI

१०. कलम -----, परस्पर निधीमधील गुंतवणुकदारांना कर सवलत देते.
 (अ) ८८ (ब) ८० (क) १०० (ड) ९०

११. ----- गुंतवणुकदार, हे निवृत्त उद्योजक किंवा अधिकारी असतात जे आपल्या अनुभवाचा उपयोग करून पुढील पिढीस मार्गदर्शन करतात.
 (अ) पारंपारिक गुंतवणुकदार (ब) परकीय गुंतवणुकदार
 (क) देवदूत गुंतवणुकदार (ड) पीअर गुंतवणुकदार

१२. सूक्ष्म वित्ताची संकल्पना, सर्वप्रथम----यांनी सुरु करून दिली.
 (अ) महंमद युनुस (ब) रतन टाटा
 (क) भाविष अग्रवाल (ड) मुकेश अंबानी

ब) खालील विधाने सत्य की असत्य ते सांगा:(कोणतीही दहा)

(१०)

१. कार्यप्रारंभ आदेश निर्गमन म्हणजे प्रत्येक उपक्रमाचा कार्यआरंभ वेळ व समाप्तीचा वेळ ठरविणे होय.
२. उत्पादकता हे तयार उत्पादन व उत्पादन घटक यातील गुणोत्तर आहे.
३. मालसाठयामध्ये फक्त कच्च्या मालाच्या साठ्याचा समावेश होतो.
४. समग्र गुणवत्ता व्यवस्थापन, दोषरहित वस्तूंच्या उत्पादनामध्ये विश्वास ठेवतात.

५. ठराविक कार्यक्षेत्रामध्ये काम करणारे कर्मचारी ऐच्छिकरित्या गुणवत्ता वर्तुळाची स्थापना करतात.
६. सरक्वल(SERQUAL) मॉडेलला गॅप मॉडेल असेही म्हणतात.
७. भागांच्या दलालांना सेबीकडे नोंदणी करणे गरजेचे नसते.
८. जर भागविक्रीची पूर्णपणे सदस्य नोंदणी झाली तर अंडरराईटरला कोणतीच देयता शिल्लक रहात नाही.
९. भारतामध्ये, बुल सट्टेबाजांना तेजीवाले असेही म्हणतात.
१०. सट्टेबाज व लवाद यांच्यात कोणताही फरक नाही.
११. निर्देशांक योजना, ठराविक निर्देशांकाची जसे की BSE सेन्सेक्स कामगिरीची हुबेहुब प्रतिकृती तयार करण्याचा प्रयत्न करतो.
१२. स्वयं सहाय्यता गट, आपल्या सदस्यांना आपल्या उत्पन्नातील थोडा भाग नियमितपणे बचत करण्यास प्रोत्साहन देतात.

२. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या:-

(१५)

- (अ) उत्पादन व्यवस्थापनाचा अर्थ काय आहे? त्याच्या उद्दिष्टांवर चर्चा करा.
- (ब) अखंडित उत्पादन पद्धती आणि खंडित उत्पादन पद्धती यामध्ये कोणते फरक आहेत?
- (क) सामग्री नियंत्रणाची तंत्रे सांगा.

३. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या:-

(१५)

- (अ) गुणवत्तेचा अर्थ काय आहे? त्याचे पैलू सांगा.
- (ब) केंद्रेणची संकल्पना स्पष्ट करा व त्याची प्रक्रिया सांगा.
- (क) सेवा गुणवत्ता व्यवस्थापनाच्या महत्त्वावर चर्चा करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या:-

(१५)

- (अ) नाणे बाजाराची रचना थोडक्यात स्पष्ट करा.
- (ब) NSDL ची भूमिका व सेवा स्पष्ट करा.
- (क) सेबीची कार्ये स्पष्ट करा.

५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या:-

(१५)

- (अ) परस्पर निधीच्या वाढीस जबाबदार असणारे घटक स्पष्ट करा.
- (ब) डेरिव्हेटिव बाजाराचे प्रकार स्पष्ट करा.
- (क) सूक्ष्म वित्ताचे महत्व सांगा.

६. थोडक्यात टीपा लिहा(कोणत्याही चार):-

(२०)

१. शास्त्रीय सामग्री नियंत्रण पद्धत
२. गुणवत्तेचा खर्च
३. सिक्स सिग्मा
४. ICRA पतनिर्धारण संस्था
५. भावी करार
६. SIP